

Maallikon näkökulmia tämänhetkiseen keskusteluun kirkosta

Koska varsinainen alustuksen pitäjä oli estynyt tulemasta, jouduin erinäisistä syistä johtuen kuta kuinkin yllättäen tuuraamaan häntä. Valmisteluaikaa jäi melko vähän johtuen osittain myös jo sovituista muusta aikataulustani. Koska en ole teologi, kuten otsikostakin ilmenee, tilanne on hieman samanlainen kuin savolaisen puhuessa: 'Kuulijalla on vastuu'.

Viime aikoina minulla on ollut paljon pakollista viipymistä tiedotusvälineiden parissa, koska 54 vuoden yhteiselo ilmailun parissa päättyi viime aprillipäivänä (1.4.2010) ja koska oikea käsi on ollut leikkauksen jälkeen pitkään paketissa.

Olen seurannut kirkollista keskustelua 60-luvulta lähtien (Robinson: Rehellinen Jumalan edessä; Allegro: Sienihypoteesit; kaikuja myös Harnackilta ja Bultmannilta jne.). Olen havainnut, että viime aikoina kannanotot mediassa ovat olleet lukuisia ja kiivaita (opiskelijapastorit, Hallamaa, Nissinen ym.). Yleensäkin asenteet kristillistä uskoa kohtaan näyttävät jyrkentyneen. Esim. Alenius: Pyysiäisen kirjan arviointi (HeSa 5.12.2010). Sen sisällöstä lyhyesti: Koska kristittyjen uskomukset ovat perusteettomia, niiden varaan rakentuva elämänasenne ei ole kannatettava. Voiko perusteettomien uskomusten pohjalta neuvoa ja velvoittaa muita ihmisiä, kuten papisto on tehnyt vuosituhansia? Jne. – Kuokkanen: Uskonto on ahtaalla (HeSa 6.12.2010). – Kirkkohallituksen kansliapäällikkö Keskitalo: Suomessa halutaan uskonto eristää yhteiskunnasta. Peruskoulun aikana uskonnonopetuksen tunteja on karsittu 40%. Uskonnonvapauden tulkinnassa on tullut totuudeksi, että täällä pakotetaan joitain vastoin omaatuntoaan uskonnon harjoittamiseen, kun taas lain mukaan ihmisillä on oikeus uskoa sekä tunnustaa ja harjoittaa uskoa. Opetushallitus on 2003 ohjeistanut kouluja kysymään kirkkoon kuuluvilta vanhemmilta, saavatko lapset osallistua koulujumalanpalveluksiin ja aamunavauksiin, minkä pitäisi olla itsestään selvä. Jne.

Oman erillisen lisänsä kirkolliseen keskusteluun ovat antaneet monet kirjoitukset internetissä (Tervo, Valtaoja vs. Räsänen jne.), yhteisöjen verkkisivut, blogit, linkit jne. Näyttää siltä, että internetillä sensuroimattomana nopeana ja laajalle ulottuvana viestintämuotona tulee olemaan suuri vaikutus mielipiteenmuodostuksessa ja siten myös vallankäytössä demokraattisissa maissa. Siihen kannattaisi myös ns. konservatiivisella taholla kiinnittää huomiota (mukaan vaan!).

TV:n sarjaohjelmissa (dekkarit, elokuvat jne.) esitetään nykyisin varsinkin erilaisia seksuaalisuuden ilmenemismuotoja (homo- ja biseksuaalisuus, transvestiitit) huomattavasti useammin kuin ennen. Usein niistä annetaan kuva normaaleina, asiaankuuluvina, luonnollisina ilmiöinä. Väkiältä näyttää myös lisääntyneen ja raaistu-

neen. Edellä olevat havainnot ovat subjektiivisia eivätkä perustu laskennalliseen analyysiin, mutta niitä voitaneen pitää suuntaa antavina.

Ehkä tämän syksyn (2010), eniten kirkkoa koskeneita aiheita ovat olleet evoluutio vs. Intelligent Design/luominen (Darwinin juhlavuosi!) sekä homoseksuaalisuuden asema kirkossamme (TV-2:n homoilta 13.10. ja sitä seurannut kirkosta eroamisbuumi).

Evoluutio on tosin jo saavuttanut niin vahvan ja hyväksytyt aseman kirkossamme, että jos hypoteesi joskus osoittautuu vääräksi, näitä toisinajattelijoita kohdannee aluksi henkisessä mielessä Galilein kohtalo (Aristoteles, Ptolemaios, maakeskeisyys hyväksyttiin kirkon opiksi).

Edellä olevan perusteella voi sanoa, että varsinaista keskustelua on käyty homoseksuaalisuudesta. Yritän kartoittaa tätä keskustelua aiheen laajuuden vuoksi muuttaman puheenvuoron avulla.

1. TT Juha Ahvio esiintyi Café Raamatussa aiheinaan 30.10. "Onko uusi marxilainen vallankumous tulossa?" ja 6.11. "Sukupuolivallankumouksen salattu agenda".

Ahvio lähtee siitä, että marxilaiset odottivat ensimmäisen maailmansodan aiheuttavan porvarillisten yhteiskuntajärjestelmien sortumisen, koska työläiset kieltäytyisivät taistelemasta toisiaan vastaan ja ojentaisivat ystävän käden yli kansallisuus- ja uskontorajojen. Toisin kuitenkin kävi. Perhe, uskonto ja isänmaa osoittautuivat vahvemiksi periaatteiksi kuin kansainvälisyys. Kun sodan jälkeen sosialismin teoreetikot saksalaisissa yliopistoissa pohtivat, mikä meni pieleen, he tulivat siihen tulokseen, että perheen, uskonnon ja kansallisuuden siteitä oli heikennettävä kulttuurisin keinoin sisältä käsin. He alkoivat luoda siihen sopivaa toimintaohjelmaa. Hitlerin tullessa valtaan ei sosialismille enää ollut tilaa Saksassa Niinpä nämä teoreetikot pakenivat Yhdysvaltoihin, missä heistä tuli yliopistojen opettajia. Heidän näkemyksensä tarttui opiskelijoihin ja levisi näiden välittämänä monelle taholle, mm. kansalaisoikeusliikkeisiin. Esim. hippiliikkeen tunnuslause 'Make love not war' oli erään teoreetikon lanseeraama. Se asetti sodan ja rakkauden ikään kuin ainoiksi vaihtoehdoiksi samalla kun se implisiittisesti ilmaisi hyväksynnän rajattomalle seksuaalisuudelle (perhearvot rikottava). Tätä hippiliike sitten toteuttikin ja vastusti samalla mm. Vietnamin sota. Näitten alun perin saksalaisten sosialistien oppilaista kasvoi USA:n yliopistoihin uusi opettajasukupolvi, joka levittää mm. kristillistä seksuaalisuudenkäsitystä vastustavia näkemyksiä maailmanlaajuisesti. Siksi Ahvion mukaan joka puolelta näyttää yhtäaikaa tulevan homoseksuaalisuutta tukevia lausuntoja, tutkimuksia ja kansalaisoikeusliikkeiden ohjelmia ym. Tarkoituksena on siis tehdä jälleen marxilais-ateistinen vallankumous, mutta ikään kuin kulttuurin sisältä lähtien, muuttamalla käsitteitä ja sanojen merkityksiä tilan-

teeseen sopiviksi (sopiva diskurssi/postmodernismi). Kun valta on saatu, seuraakin arvattavasti rautainen hallinto, diktatuuri.

2. Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteellisellä laitoksella työskentelevä YTM Mikko Tanni on vuosina 2004–2005 analysoinut kielen käyttöä ja sen merkitysten muuttamista (diskurssin muuttaminen) kirkon tämänhetkisiin tarpeisiin sopivaksi (postmodernismi) niin, että keskustelu käydään, mikäli mahdollista, muutoksiin pyrkivien ehdoilla (ja keskivertoseurakuntalaisen huomaamatta). Kieltä muokkaamalla on mahdollista vaikuttaa ihmisten kykyyn käsittää esimerkiksi määrätynlainen homoseksuaalisuus kristillisesti hyväksytyksi eli ns. ”hovikelpoiseksi”. Koska kirkollisvaaleissa noudatetaan demokratian pelisääntöjä, voidaan kohtuudella olettaa, että tällä tavalla voidaan ikään kuin sisältä käsin vyöryttämällä saada kirkko muuttamaan oppejansa, tällä haavaa koskien homoseksuaalisuutta, mutta vähitellen myös muita oppejansa.

Muutamia ajatuksia Tannin netissä olevasta julkaisusta : ”Suorat mutkiksi. Kansankirkollinen homopuhe puntarissa.”

Tanni lähtee siitä, että säilyttääkseen yhteiskunnallisen asemansa kirkon on sopeutettava sanomansa sosiokulttuurisen ja lainsäädännöllisen tilanteen mukaiseksi. Sanoman muuttaminen tarpeellisin kohdin kunakin aikana on tehtävä muuttamalla uskonnollisen kielen sisältöä niin, että luodaan julkiselle uskonnolliselle keskustelulle sääntöjä, jotka luovat sekä paineita että mahdollisuuksia muuttaa kirkon oppia myös virallisesti.

- S. 4–6. Tällä hetkellä kirkkoon kohdistuu yhteiskunnasta suuri paine hyväksyä homoseksuaalisuus . Esim. linnan vastaanotolle 6.12. oli kutsuttu useita julkisesti homoseksuaaleja puolisoineen ja mm. Mr. Gay of Finland. Koska kansankirkkoideologiasta ei voida tinkiä, on oppia muutettava, että mahdollisimman moni pysyy kirkon jäsenenä eli kansankirkko ei voi olla eri mieltä kuin kansa. Homoseksuaalisuus on pystyttävä sisällyttämään kirkon ohjelmaan niin, että se ei uhkaa kirkon asemaa ja uskottavuutta. Siinä mielessä muutokset on tehtävä niin, että ne näyttävät noudattavan kulttuurin yleistä mielipidettä mutta eivät kuitenkaan näytä poikkeavan vanhasta totutusta ja turvallisesta uskonnollisesta puheenparresta. Liian selvät muutokset saisivat aikaan epäuskottavuutta. Lisäksi on korostettava asiaa tukevia tieteellisen tutkimuksen tuloksia, koska tiede nähdään Suomessa turvallisena. Tieteeseen vetoamisen tarkoituksena on myös antaa kuva, että Raamatun tulkinta on tieteen avulla lähestynyt totuutta.
- S. 7–12. Se, joka hallitsee kieltä, hallitsee myös keskustelua. Mutta koska toisaalta ilmapiiri edellyttää opin muutoksia ja toisaalta on pidettävä kiinni perinteisestä opetuksesta, muokataan kieltä siten, että homoseksuaalisuus

voidaan esittää kristillisenä parisuhteena. Samalla myös katkaistaan historialliset ajatusketjut, jotka mahdollistavat Raamatun käyttämisen homoteologian kritisoimiseen. Näin rakennetaan homoseksuaalisuutta puolustavien uskonnollisten väitteiden verkosto ja vähitellen ihmiset saadaan omaksumaan kirkon haluama lopputulos. Pyritään esittämään asia niin, että homoseksuaalisuus muistuttaa mahdollisimman paljon kristinuskossa aikaisemmin hyväksytyjä käsityksiä seksuaalisesta käyttäytymisestä (elinikäinen, kahden henkilön uskollinen parisuhde, ja perhe). (Diskurssin käsite). Tällaista käsitystä horjuttavista ajatuksista vaietaan, tai ne torjutaan leimaamalla ne ”fundamentalistien” kehittymättömäksi ajatteluksi, jota tiede ei tue. Käytännössä mikä tahansa kirkon hallitsemasta linjasta poikkeava näkemys pyritään palauttamaan ”fundamentalismiin”. Tämähän on näkynyt jo kauan Kirkko ja kaupunki -lehden linjasta.

Tällaista keskustelua on kuitenkin mahdollista myös horjuttaa ottamalla esiin sellaisia kulloiseenkin aiheeseen liittyviä näkökulmia, joista on vaiettu tässä yhteydessä. Esimerkiksi, kun homoteologia on ottanut kristillisen homouden malliksi uskollisen parisuhteen, voidaan ottaa esille tutkimuksia, joista ilmenee homosuhteille useinkin tyypillinen parienvaihtaminen. Samoin voidaan kritisoida teologiaa (Nissinen), jonka mukaan suhteet, joista UT (Paavali) puhuu, olisivat jotenkin toisenlaisia kuin nykyiset. Muita tällaisia väitteitä, jotka kuuluvat homoteologian kivijalkaan, ovat Raamatun väitetty monitulkintaisuus ja kulttuurisidonnaisuus, josta hyvänä esimerkkinä pidetään Raamatun vaikenemista ”nykyisestä” (miten nykyinen käsittelee) homoseksuaalisuudesta, sekä Raamatun mahdottomat säädökset (kuolemantuomio). Lisäksi muistutetaan, että Jeesus ei sanonut homoseksuaalisuudesta mitään, mutta kielsi tuomitsemasta. Niinpä siihen pitäisi soveltaa rakkaudesta puhuvia jakeita.

Alakohtia:

- S. 12–20). Raamattua voi tulkita monella tavalla, eli mikään tulkinta ei ole toista parempi (oikeassa kontekstissa/perinnäinen tulkinta). Kristinuskon halutaan muuttaa yksittäisten henkilöiden tunteiksi ja kokemuksiksi (psykologisoivat aamuhartaudet ja radiossaarnat). Uskonnollinen kieli ei kerro mitään Jumalasta itsestään, vaan yksittäisten ihmisten ajatuksia Jumalasta (postmodernismi). Siis ei ole olemassa kaikkia koskevia totuuksia. Raamattu ei ole yhteisten oppien perusta paitsi kirkon asiantuntijoiden valvonnassa. Muiden tekemät opilliset väitteet leimataan tuomitsemiseksi (homoviha, -fobia). Näin on mahdollista palauttaa perinteisen kristinuskon oppisäiltö haluttujen teologisten projektien ennakoasetelmiin ja tavoitteisiin. Esimerkiksi nykyisen homoteologian kehittäminen edellyttää, että Raamattu on

monitulkintainen. Toisaalta on varottava menemästä liian radikaaleihin päätelmiin, ettei uskottavuus kärsi (esim. Liberated Christians, s. 16). Homoteologiassa Raamattua tulkitsee kuitenkin kristinuskolle vieras ideologia (post-modernismi, uusmarksilaisuus).

- S. 20–28) Raamatun homoseksuaalisuutta koskevat kulttuurisidonnaiset jakeet eivät päde enää nykyään (tekstit sidottu siihen, miten ymmärrettiin siihen aikaan, ilmoitus?). Ja koska Raamattu ei puhu homoseksuaalisuudesta nykymuodossa, ei sitä voida käyttää keskustelussa. Kuitenkin kaikkina aikoina käytäntöjä yhdistää samaa sukupuolta olevien välinen seksi.

- S. 37–59. Paljon käytettyjä väitteitä. (ks. teksti)

Identiteetti on saatu syntymässä,(vaiko seurausta sosiaalisesta puheesta?), se ei ole synty.

Homoseksuaalisuutta pitää verrata rakkauteen perustuviin heterosuhteisiin eikä esim. pedofiliaan (annettu, mutta vahingoittaa, kaikkiako?)

3. Länsiväylä 17.11.2010.

4. Yhteysliike

- Yhteysliikkeen oppiperusta
- Perustajissa paljon samoja kuin Eskolan kirjassa Ateistit alttarilla. He kieltävät muitakin kristinuskon oppeja.
- Alussa Mikko Juva ja Martti Lindqvist olivat merkitseviä. Nyt Risto Saari: ”Avioliiton esteiden poisto on luterilaisuuden pitkä linja” (Kanava 8/2010)

5. Miikka Ruokanen Lapuan synodaalokokouksessa 29.9.2010

- Parisuhde kolmelle (HeSa 29.11.2010).

6. Oma näkemykseni:

Jos taas jollakulla ei ole ansioita, mutta hän uskoo (sellaiseen) Jumalaan, joka tekee jumalattoman vanhurskaaksi, Jumala lukee hänen uskonsa vanhurskaudeksi” (Room. 4:5). Tämä on Raamatun ”totuusriteeri” (muuta en tiedä).